

SUUNNITELMA OPPILAIKEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ

Päivitetty 5.9.2023

1. Ennaltaehkäisy

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Ennaltaehkäisyssä panostetaan erityisesti toimintakulttuuriin ja yhteisöllisyyteen ja toimivan vuorovaikutuksen pelisääntöihin <ul style="list-style-type: none"> ◦ ”Me kaikki ollaan me” • Vastakkainasettelujen torjunta - sen sijaan lähtökohtana se mikä yhdistää • Positiivinen, ratkaisukeskeinen ilmapiiri • Toimijoina koko kouluyhteisö, vanhempainyhdistys ja kaikki huoltajat • Selkeä ja avoin tiedottaminen koteihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnioittava puhetapa • Varhainen puuttuminen • Small talk arjessa • Tunne-, itsesäätely- ja vuorovaikutustaitoihin panostaminen <ul style="list-style-type: none"> ◦ Askeleittain, Lions Quest, Yhteispeli tms. • Tuetaan joustavan identiteetin rakentamista ja itsemäärittelyoikeuden toteutumista • Yhteisöllisyyden ja osallisuuden portaat • Säännöllisesti, lukuvuosittain, oppilaiden kanssa käydään läpi mitä on kiusaaminen, käsitteen määrittelyä • Koululla nollatoleranssi kiusaamisen suhteen • Ryhmäytys, kuraattorit, kouluvalmentajat, oppilaskunta, tukioppilaat • FISTA crew-joukkue 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunne-, itsesäätely- ja vuorovaikutustaitoihin panostaminen <ul style="list-style-type: none"> ◦ Second Step -ohjelma (eskarit ja kolmasluokkalaiset) ◦ sisällytettynä MOK -viikkojen teemoihin ◦ Tunne, vuorovaikutus ja turvataidot - joukkue järjestää pieniä tapahtumia kouluvuoden aikana sekä valmistelee materiaaleja luokkien käyttöön. ◦ 4 ja 6 luokkalaisten TUVUTU materiaalit • Kunnioittava puhetapa • Varhainen puuttuminen • Tuetaan joustavan identiteetin rakentamista ja itsemäärittelyoikeuden toteutumista • Yhteisöllisyyden ja osallisuuden portaat • Säännöllisesti, lukuvuosittain, oppilaiden kanssa käydään läpi mitä on kiusaaminen, käsitteen määrittelyä • Koululla nollatoleranssi kiusaamisen suhteen • Ryhmäytys, kuraattorit, kouluvalmentajat, oppilaskunta, tukioppilaat • Huoltajia informoidaan Wilma-viesteillä ja vanhempaintapaamisissa luokka-asteittain.

2. Interventio

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Puuttuminen mahdollisuuksien mukaan jo ennen tilanteen eskaloitumista ja kriisiä • Kytevien konfliktien tunnistaminen, viranomaisyhteistyö tarvittaessa • Tiedonkulku henkilöstön välillä • Käytetään yhteneviä käsitteitä • Konfliktin akuutissa vaiheessa vain väliintulo ja tilanteen rajaaminen • Toimijat: Tilanteessa oleva opettaja ja tarvittava määrä muita aikuisia	<ul style="list-style-type: none"> • Puuttumisen yhteydessä olennaista tilanteen rajaaminen • Osapuolten välinen dialogi käydään myöhemmin. • Nopea tiedottaminen koteihin tärkeää em. tavoitteiden saavuttamiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • Puuttumisen yhteydessä olennaista tilanteen rajaaminen • Tilanteessa läsnä oleva aikuinen puuttuu tapahtuneeseen. • Sovitaan tilanteesta riippuen mitkä tahot ovat mukana asian selvittämisessä: luokanopettaja/ohjaaja, rehtori, kuraattori, psykologi, kouluvalmentaja, terveydenhoitaja. Tiedottamisvastuu sovitaan yhteisesti. • Nopea tiedottaminen koteihin (suositetaan yhteydenottoa soittamalla). • Tiedotetaan lukuvuoden alussa, lukuvuosisuunnitelman päivityksen yhteydessä.

3. Selvittely

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaiden näkökulmien kuuleminen, oppilaiden yhteen saattaminen • Ratkaisujen etsiminen ja luottamuksen palauttaminen • Mahdolliset sanktiot • Selvittelyryhmän kokoonpano määräytyy tilanteen ja osapuolten mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään silminnäkijät, huhut, tukijoukot, puolesta loukkaantujat ja polarisoitumisen estäminen • Kirjaaminen • Avoin dialogi tapahtuneesta, ns. identiteettipuhetta kuitenkin vahvistamatta • Voidaan käyttää selvittelymalleja rakennetuista malleista <ul style="list-style-type: none"> ○ SOPU, VERSO, KiVa-koulu tms. • Sovittelussa etsitään ratkaisuja ja katsotaan eteenpäin • Korostetaan väkivallatonta ratkaisumallia, puhumalla sopimista • Viranomaisia konsultoidaan tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Tilanteesta riippuen mukana asian selvittämisessä: luokanopettaja/ohjaaja, rehtori, kuraattori, psykologi, kouluvalmentaja, terveydenhoitaja, huoltajat. • Selvitetään silminnäkijät, huhut, tukijoukot, puolesta loukkaantujat ja polarisoitumisen estäminen • Asian selvittelyvaiheessa mukana olevista tahoista riippuen kirjataan Wilma-muistioon, OH-henkilöstön kirjaamisjärjestelmiin tai opettajien omiin muistiinpanoihin. • Sovittelussa etsitään ratkaisuja ja katsotaan eteenpäin • Korostetaan väkivallatonta ratkaisumallia, puhumalla sopimista • Viranomaisia konsultoidaan tarvittaessa • Mahdolliset sanktiot koulussa voimassa olevien yhteisesti sovittujen sääntöjen mukaisesti

4. Seuranta

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Asia käsitellään yhdessä, tunnustetaan tapahtumat, tehdään sovinto • Laaditaan yhteiset sopimukset: osapuolet määrittävät mitä tarvitsevat ja tarpeiden pohjalta tehdään sopimus • Mahdolliset sanktiot ja niistä huolehtiminen. • Tehdään johtopäätökset ja tarvittavat muutokset toimintaan. • Sovitaan aina myös seurannasta ja tarvittaessa jälkihoidosta • Toimijat: Koulun edustaja, osapuolet, tarvittaessa moniammatillinen tukitiimi koulun ulkopuolelta (lastensuojelu + perhetyö mukana) • Tiedotus huoltajille ja tarvittaessa sidosryhmille	<ol style="list-style-type: none"> 1. Käydään läpi, mitä opittiin 2. Kirjaaminen 3. Nimettömyys 4. Luottamuksellisuus 5. Konfliktien näkeminen oppimistapahtumina 6. Käytetään ulkopuolista tukihenkilöä tarvittaessa	<ul style="list-style-type: none"> • Asiasta vastannut taho/henkilö vastaa seurannasta (yleensä luokanopettaja/ohjaaja). • Seurannasta sovitaan tapauskohtaisesti asiaa selvitettäessä. • Jos tarvetta ilmenee, asiasta vastannut henkilö ottaa yhteyttä esimerkiksi kuraattoriin tai kouluvalmentajaan.